

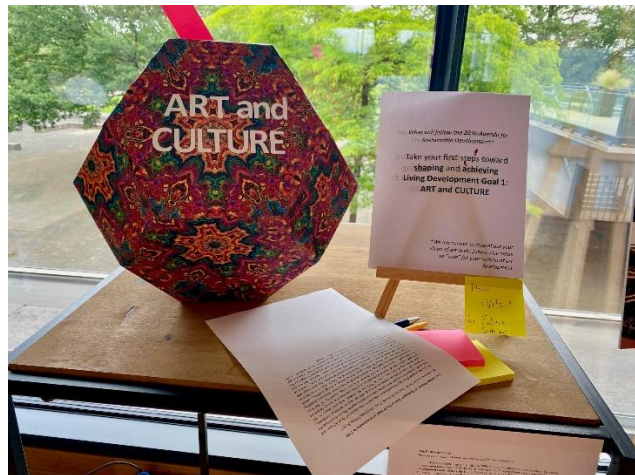
Toekomstbeelden voor Europa van Windesheimstudenten

In aanloop naar de Europese Verkiezingen hebben ruim 60 studenten van de opleiding Global Project and Change Management van Windesheim de afgelopen maanden gewerkt aan toekomstvisies voor Europa. De studenten hebben zich verdiept in verschillende onderwerpen waarin de Europese Unie en Overijssel samenkomen, waaronder de toekomst van leren en werken, de toekomst van kunst en cultureel erfgoed, de toekomst van wet- en regelgeving en het imago van de EU. Dat deden zij in opdracht van Trendbureau Overijssel.

Het resultaat bestaat uit prikkelende toekomstbeelden die uitnodigen om in gesprek te gaan. Deze toekomstbeelden worden van 3 tot en met 7 juni 2024 tentoongesteld op De Brug van het Provinciehuis.

Trendbureau ging over deze opdracht in gesprek met docenten María Garcia Alvarez en Niels van der Mast, en vroeg aan studenten naar hun ervaringen.

Docenten María Garcia Alvarez en Niels van der Mast

Hoe leren jullie studenten om naar de toekomst te kijken?

“We vinden het belangrijk dat studenten leren wat toekomstdenken inhoudt. Dat betekent om te beginnen dat ze moeten weten hoe ze methodieken voor toekomstonderzoek kunnen toepassen. Bijvoorbeeld met behulp van data en trends. Dit is vooral behulpzaam bij onderzoek dat zich richt op de korte termijn: de komende vijf tot tien jaar. Het interessante bij deze opdracht is dat we vervolgens de tijdshorizon hebben opgerekt naar vijftig tot honderd jaar vooruit. Dat geeft meer ruimte om los te komen van het hier en nu. En daar heb je meer creativiteit en voorstellingsvermogen voor nodig. Vaak blijft onze vooruitblik dichtbij wat we al kennen. Aannames kunnen in de weg staan om na te denken over alternatieve toekomsten. Om het bekende los te laten is een andere manier van kijken nodig waarbij je onder andere je fantasie en creativiteit moet aanspreken; de rechterkant van je brein. Daarom hebben we de studenten ook kennis laten maken met futures literacy, een vaardigheid die

helpt om je verwachtingen en aannames ten aanzien van de toekomst te onderzoeken en zo mogelijk bij te stellen. Zodat je met een andere blik naar het heden kijkt.”

Inzetten van het onderbewuste

“Veel van onze kennis is opgeslagen in ons onderbewuste. Dit kun je aanspreken door middel van een systeem-opstelling. Dat hebben we ook met de studenten onderzocht. Iedere student in de opstelling kreeg een rol met het oog op de verkiezingen. Hoe kun je met je lichaam een rol representeren? En op die manier beseft krijgen van hoe je je ten opzichte van elkaar verhoudt? We hebben de studenten vervolgens gevraagd om zichzelf te verplaatsen naar een toekomst die ze wensen. Hierbij gebruiken we de kennis van het lichaam, het collectief en het onderbewuste - ten opzichte van het systeem.”

Wat was de opdracht?

“De studenten hebben om te beginnen een onderzoek gedaan op basis van trends en ontwikkelingen. Vervolgens hebben we ze gevraagd een alternatief toekomstbeeld voor een jaar ver in de toekomst te ontwikkelen. Een beeld dat prikkelt en discussie aanwakkert. Dit jaar konden studenten zelf kiezen in welke vorm ze dat beeld wilden presenteren: alles mocht! Studenten maakten posters, objecten, video's en zelfs spellen. Ook hebben de studenten een begeleidende tekst geschreven over de totstandkoming van hun idee. Daarnaast hebben ze een dagboek bijgehouden over hun opgedane inzichten en 'eureka-momenten'. In de week van 3 t/m 7 juni presenteren de studenten hun werk in het Provinciehuis. Gaat het vragen oproepen en discussie op gang brengen? Dat vooruitzicht maakt het extra spannend.”

Studenten Tamara Heck en Leonora Imeri

Hoe hebben jullie de opdracht ervaren?

Leonora: “De combinatie tussen verbeeldingskracht, creativiteit en wetenschappelijk onderzoek maakte het extra boeiend. Ik ben me veel bewuster geworden van mijn eigen vooroordelen, denkpatronen en aannames.”

Tamara: “Voor dit semester wist ik nog niets van toekomstonderzoek. Achteraf gezien een geweldige ervaring. Heel anders ook vergeleken bij andere vakken. En om dit te mogen vertalen in een kunstwerk dat wordt tentoongesteld aan politici is spannend, een ervaring met impact.”

Hoe hebben jouw ideeën zich ontwikkeld gedurende de afgelopen tijd?

Leonora: “Mijn team en ik kozen voor het onderwerp migratie. In ons eerste concept waren alle grenzen binnen de EU dicht en golden er strikte regels ten opzichte van grensbewaking. Maar daarna besloten we toch om een wereld te presenteren met open EU-grenzen en afschaffing van alle visa-verplichtingen. We bedachten een politieke organisatie genaamd 'Boundless Alliance' die zich inzet voor vrijheid en mobiliteit. In onze toekomst zijn alle landen in de wereld lid van deze organisatie.”

Tamara: "Mijn team en ik kozen voor het onderwerp 'kunst'. In het begin hadden we het gevoel vast te zitten, want waar moeten we beginnen? Daarom zijn we gestart met dataonderzoek en een aantal aanvullende onderzoeksmethodieken. Zo kregen we meer grip op mogelijke scenario's. We zijn trots op waar de reis ons heeft gebracht."

Welke nieuwe inzichten heb je opgedaan?

Leonora: "Tijdens ons werk ontdekten we dat een kleine verandering veel verschillende uitkomsten kan hebben. Ik begrijp nu veel beter hoe complex het onderwerp migratie is. Hoe open grenzen het leven van mensen kan beïnvloeden en welke kansen en uitdagingen dit oplevert. Dit benadrukt voor mij de relevantie van politiek versus innovatief denken."

Tamara: "Dat dit onderdeel van toekomstverkenning heel waardevol is, dat zag ik niet toen ik aan dit semester begon. Het was boeiend om te ontdekken dat er verschillende methodieken en benaderingen bruikbaar zijn. Zeker in relatie tot intuïtie met alle daarbij opgedane inzichten, dit was best onverwacht en zeer waardevol."